

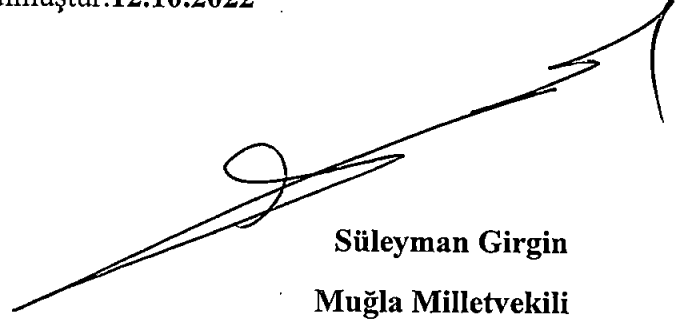

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 14.10.2022
Sayı : 2367

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Evde Engelli Bakımını Üstlenenler Hakkında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.12.10.2022

Gereğini arz ederim.

Süleyman Girgin
Muğla Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih:	17 Ekim 2022
Esas No:	2/4663

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
1 4 Ekim 2022
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
1 4 Ekim 2022
No : 1094942

GENEL GEREKÇE

Anayasanın 60'ıncı maddesinde "Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır..."demektedir. Anayasaya hükmü olmasına rağmen, devletin görevi olan bakım işini büyük oranda aileler üstlenmektedir.

Uzmanların açıklamalarına göre engelli çocukları olan annelerin gelecek kaygı, anksiyete ve depresyon sıklığının daha yüksek oranlarda olduğu, engelli çocuklar büyüdükçe ve evdeki nüfus arttıkça zorlukların arttığı, bunlara sosyo-ekonomik sorunlar da eklendiğinde baş edemediklerini ifade ediyorlar. Bazı araştırmalar böyle annelerin yüzde 30'unun depresyon belirtileri yaşadığını, sosyal çevre desteği ve ailenin geliriyle depresif belirtiler arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ve kaygılarının azaldığını göstermektedir.

Ankara Engelli Anneleri ve Gönüllüleri Derneęi açıklamalarına göre engellilerin bakımını üstlenenlerin yüzde 91'i kadınlardan oluşmaktadır. Bakım veren kadınlardan onlarcası ameliyatını ertelemek zorunda kalıyor, okulunu ya da işini bırakmaktadır. Sosyal yaşamdan tamamen kopmakta, gelecek kaygısı yaşamaktadır.

Türk-İş'in açıkladığı açlık ve yoksulluk sınırı verilerinde dört kişilik bir ailenin yoksulluk sınırı 23.000 TL'yi, açlık sınırının 7.000 TL'yi aştığı ortamda engelli çocuğuna bakan bir anneye 3 bin 340 lira vermek, 'siz yaşamayın' demekle eş değerdir. Her gün artarak devam eden zamları da düşününce engelli ailelerin geçinmeleri imkânsız hale gelmektedir. Çünkü engelli bakımı özel beslenme, hijyen koşulları vs. isteyen bir durumdur.

Sosyal devlet bütün vatandaşlarının eğitim, barınma, sağlık, hak ve özgürlüklerinden sorumludur ve üzerine düşeni yapmalıdır.

Anayasanın ilgili hükmünün uygulanması ve söz konusu hak ihlalinin ortadan kaldırılması için bu kanun teklifiyle; Başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek şekilde engelli olduklarını ilgili mevzuatı çerçevesinde alınacak sağlık kurulu raporu ile kanıtlayanlara asgari ücretin bir buçuk katı oranında; ilgili mevzuatı çerçevesinde alınacak sağlık kurulu raporu ile engelli olduklarını kanıtlayanlara ise bir asgari ücret tutarında; engelli bakım hizmetini fiilen gerçekleştirenlere de bir asgari ücret tutarında aylık bağlanması düzenlenmiştir. Engellinin ve bakımı gerçekleştirenin bu aylıkları alma şartı kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı asgari ücret ve asgari ücretten az olacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca engelli bakımını üstlenenlerin sigortalı sayılmaları ve asgari ücret düzeyinden hesaplanan sosyal güvenlik primlerinin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından karşılanması sağlamıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek şekilde engelli olduklarını ilgili mevzuatı çerçevesinde alınacak sağlık kurulu raporu ile kanıtlayanlara asgari ücretin bir buçuk katı oranında; ilgili mevzuatı çerçevesinde alınacak sağlık kurulu raporu ile engelli olduklarını kanıtlayanlara ise bir asgari ücret tutarında; engelli bakım hizmetini fiilen gerçekleştirenlere bir asgari ücret tutarında aylık bağlanması hususu düzenlenmiştir. Engellinin ve bakımı gerçekleştirenin bu aylıkları alma şartı kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı asgari ücret ve asgari ücretten az olacak şekilde yeniden düzenlenmektedir.

MADDE 2- Engelliler için sosyal yardım alma gerekli şartı, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı, asgari ücret ve asgari ücretten az olan şekilde düzenlenmiştir. Bakıma ihtiyacı olan engellilerin evde bakımına destek için ise asgari ücret tutarında aylık sosyal yardım yapılması düzenlenmiştir.

MADDE 3- Bu madde ile herhangi bir sosyal güvenlik şemsiyesi içinde bulunmayan, ancak evde engelli bakımını üstlenenlerin sigortalı olması sağlanmıştır.

MADDE 4- Evde engelli bakımını üstlenenlerin asgari ücret düzeyindeki sigorta primi giderlerinin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesine konacak ödeneklerden karşılanması sağlanmıştır.

MADDE 5- Yürürlük maddesidir.

MADDE 6- Yürütme maddesidir.

EVDE ENGELLİ BAKIMINI ÜSTLENENLER HAKKINDA BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 1/7/1976 tarih ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz Ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki "(30.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımından bulunacak tutarda," ibaresi "asgari ücretin bir buçuk katı tutarında,"; (b) bendindeki "(20.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımından bulunacak tutarda," ibaresi "asgari ücret tutarında,"; ikinci fıkrasındaki "asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden daha az olan" ibaresi "asgari ücret ve asgari ücretten az olan"; "(20.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımından bulunacak tutarda" ibaresi "asgari ücret tutarında"; üçüncü fıkrasında "asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden fazla olanlar ile aynı tutardan fazla gelir sağlaması mümkün olan" ibaresi "asgari ücretten fazla olanlar" şeklinde değiştirilmiştir. .

MADDE 2- 24/5/1983 tarih ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 7. Ek Maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesi ile ikinci maddesinin son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı, asgari ücret ve asgari ücretten az olan bakıma ihtiyacı olan engellilere, resmî veya özel bakım merkezlerinde bakım hizmeti ya da sosyal yardım yapılmak suretiyle evde bakımına destek verilmesi sağlanır."

"Bakıma ihtiyacı olan engellinin evde bakımına destek için ise asgari ücret tutarında aylık sosyal yardım yapılır."

MADDE 3- 31/5/2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 'sigortalı sayılanlar' başlıklı 4. Maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

"5) 2828 sayılı Kanunun ek 7. Maddesi kapsamında evde engelli bakımını üstlenen gerçek kişiler,"

MADDE 4- 31/5/2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunu'na aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 21-2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 7. Ek Maddesi kapsamında evde engelli bakım desteğinden yararlandırılan gerçek kişilerden hanehalkı içerisinde bir kişiyle sınırlı olmak üzere, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına müracaat etmeleri şartıyla, yardım ödemesinden yararlandıkları süre boyunca bu kanunun 4 üncü maddesi kapsamında sigortalı olarak çalışmamak şartıyla, 4. Maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olarak tescili yapılır. Bu kapsamda tescili yapılan sigortalıların müracaat tarihinde geçerli olan prime esas kazanç alt sınırı ve %32.5 oranı üzerinden hesaplanacak prim tutarları, yardım ödemesi tarihinden itibaren bir ay içinde Aile ve Sosyal Hizmet Bakanlığı tarafından Kuruma ödenir. Bu süre içinde sigorta primlerinin ödenmemesi halinde bu Kanunun 89 uncu maddesi hükümleri uygulanarak primler tahsil olunur. Bu maddeye ilişkin usul ve esasları belirlemeye Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı müştereken yetkilidir."

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

